

31971L0319

6.9.1971

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

L 202/1

ID-DIRETTIVA TAL-KUNSILL

ta' l-26 ta' Lulju 1971

dwar it-taqrib tal-liet ta' l-Istati Membri dwar *meters* għal likwidi għajr għall-ilma

(71/319/KEE)

IL-KUNSILL TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ,

Artikolu 2

Wara li kkunsidra t-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ekonomika Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 100 tiegħu;

Wara li kkunsidra l-proposta mill-Kummissjoni;

Wara li kkunsidra l-Opinjoni tal-Parlament Ewropew⁽¹⁾;

Wara li kkunsidra l-Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali⁽²⁾;

Billi fl-Istati Membri, il-kostruzzjoni u l-metodi ta' kontroll tal-*meters* tal-likwidi huma soġġetti għal disposizzjonijiet mandatarji li huma differenti minn Stat Membru għal iehor u konsegwentement ifixklu l-kummerċ ta' dawn l-istrumenti; billi huwa għalhekk meħtieġ li dawn id-disposizzjonijiet jiġu mqarriba;

Billi d-Direttiva tal-Kunsill tas-26 ta' Lulju 1971⁽³⁾ dwar it-taqrib tal-liġijiet ta' l-Istati Membri dwar id-disposizzjonijiet kemm għal strumenti ta' tikjil kif ukoll għal metodi ta' kontroll metroloġiku stabbiliet l-approvazzjoni tad-disinn tal-KEE u l-proċeduri ta' verifika inizzjali tal-KEE; billi, b'mod konformi ma' dik id-Direttiva, il-htigiet tekniċi għad-disinn u t-thaddim ta' *meters* volumetriċi għal likwidi għajr għall-ilma għandhom jiġu stabbiliti;

Billi, sabiex jiġi żgurat li dawn l-istrumenti jkunu jistgħu jintużaw direttament f'sistemi ta' tikjil ta' likwidi, it-taqrib tad-disposizzjonijiet nazzjonali dwar l-iżbalji massimi permissibbli għal assemblaġġi bħal dawn għandu jsir minnufih;

ADOTTA DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Din id-Direttiva tapplika għal *meters* volumetriċi għal likwidi għajr għall-ilma, li fihom il-likwidu jikkawża l-moviment ta' hitan mobbli ta' kmamar ta' tikjil u li jippermettu t-tikjil ta' kull volum.

(¹) ĠU Nru L 25, 28.2.1970, p. 76.

(²) ĠU Nru C 26, 4.3.1970, p.2.

(³) ĠU Nru L 202, 6.9.1971, p. 1.

1. "Meter volumetriku għal likwidi" ifisser strument magħmul biss minn tagħmir ta' tikjil u tagħmir ta' indikazzjoni. Generalment jiffirma parti mis-sistema ta' tikjil.

2. "Sistema ta' tikjil għal likwidi" tfisser strument ta' tikjil li jinkludi, apparti mill-*meter* innifsu u t-tagħmir anċillari li jista' jkun assoċjat miegħu, it-tagħmir kollu meħtieġ sabiex jiġi żgurat tikjil korrett u kull tagħmir li jkun ġie miżjud sabiex, b'mod partikolari, jiffacilita l-operazzjonijiet. Is-sistemi ta' tikjil għandhom ikunu s-suġġett ta' direttiva separata.

Artikolu 3

Dawk il-*meters* volumetriċi li jista' jkollhom il-marki u simboli tal-KEE huma deskritti fil-Kapitolu I ta' l-Anness. Għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni tad-disinn tal-KEE u għandhom jiġu sottomessi għall-verifika tal-bidu tal-KEE taht il-kondizzjonijiet stabbiliti fil-punti 1 u 2 ta' l-Anness II għad-Direttiva dwar it-taqrib tal-liġijiet ta' l-Istati Membri dwar id-disposizzjonijiet kemm għall-istrumenti ta' tikjil kif ukoll għall-metodi ta' kontroll metroloġiku, u taht il-kondizzjonijiet li sejrini jiġu stabbiliti bid-direttiva separata dwar l-assemblaġġi ta' tikjil.

Artikolu 4

L-ebda Stat Membru ma jista' jirrifjuta, jipprojbixxi jew jirringringi t-tqeghid fis-suq jew id-dhul fis-servizz ta' *meters* volumetriċi għal likwidi għajr għall-ilma li fihom is-simbolu ta' l-approvazzjoni tad-disinn tal-KEE u l-marka tal-verifika tal-bidu tal-KEE.

Artikolu 5

Meta assemblaġġi ta' tikjil għal likwidi li jinkorporaw *meters* volumetriċi għal likwidi li juru l-marki u s-simboli tal-KEE huma soġġetti għall-verifika tal-bidu, l-iżbalji massimi permissibbli għandhom ikunu dawk stabbiliti fil-Kapitolu II ta' l-Anness.

Artikolu 6

1. L-Istati Membri għandhom jadottaw il-liġijiet, ir-regolamenti u d-disposizzjonijiet amministrattivi mehtieġa sabiex jikkonformaw ma' din id-Direttiva fi żmien tmintax-il xahar min-notifikazzjoni tagħha u għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni minnufih dwar dan.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li t-testijiet tad-disposizzjonijiet prinċipali tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva jiġu kkommunikati lill-Kummissjoni.

Artikolu 7

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussel, is-26 ta' Lulju 1971.

Għall-Kunsill
Il-President
A. MORO

ANNEX

KAPITOLU I

SPEĊIFIKAZZJONIJIET GĦAL METERS GĦAL LIKWIDI GĦAJR GĦALL-ILMA

1. Definizzjonijiet

- 1.1. "Forniment minimu" ifisser l-iżgħar volum ta' likwidu li jista' jiġi mkejje minn disinn partikolari.
- 1.2. "Volum ċikliku" ifisser il-volum ta' likwidu li jikkorrispondi għaċ-ċiklu operattiv tat-tagħmir ta' tikjil, li jfisser il-movimenti kollha li fi tmiemhom, il-partijiet interni tat-tagħmir ta' tikjil li jiċċaqilqu kollha jirritornaw, għall-ewwel darba, fil-pożizzjoni originali tagħhom.
- 1.3. "Varjazzjoni perjodika" tfisser id-differenza massima, waqt ċiklu wiehed ta' xogħol, bejn il-volum spostat mill-komponenti li jiċċaqilqu u l-volum li jikkorrispondi muri mill-indikatur, dan ta' l-aħhar ikun imqabbd mat-tagħmir ta' tikjil mingħajr laxq jew żlieq u b'tali mod li jindika fl-aħhar taċ-ċiklu u għal dan iċ-ċiklu volum daqs il-volum ċikliku. Din id-differenza tista' tiġi mnaqqsa b'tagħmir ta' kalibrar xieraq.

2. Mekkaniżmi indikattivi

- 2.1. Il-meters għandhom jinkorporaw mekkaniżmu indikattiv li juri l-volum imkejje f'centimetri jew millimetri kubi, deċimetri u litri kubi jew metri kubi.
- 2.2. Fmekkaniżmu indikattiv li għandu element wiehed jew aktar, dak li huwa mmarkat bl-iżgħar intervall ta' skala huwa msejjaħ l-"ewwel element".
- 2.3. Id-*drive* bejn il-mekkaniżmu indikattiv u t-tagħmir ta' tikjil għandu jkun affidabbli, b'saħtu u effettwat permezz ta' konnessjoni mekkanika jew b'tagħmir b'kalamita permanenti.
- 2.4.1. Il-qari ta' l-indikazzjonijiet għandu jkun affidabbli, faċli u mhux ambigwu.
- 2.4.2. Jekk il-mekkaniżmu indikattiv jinkorpora hafna elementi, il-mekkaniżmu indikattiv kollu kemm hu għandu jkun magħmul b'mod li l-qari ta' l-indikazzjoni ikun jista' jsir bi tqabbil (juxtaposition) ta' l-indikazzjonijiet ta' l-elementi differenti.
- 2.5. Il-kapaċità massima tal-mekkaniżmu indikattiv għandha tkun tal-forma 1×10^n , 2×10^n jew 5×10^n units awtorizzati ta' volum, n ikun numru sħiħ pożittiv jew negattiv, jew zero.
- 2.6. Il-moviment ta' element jista' jkun jew kontinwu jew mhux kontinwu.
- 2.7. Meta l-parti li tiċċaqilaq ta' element ikollha moviment kontinwu, skala gradwata u marka ta' datum għandhom jippermettu li l-kwantità mkejla tiġi stabbilita għal kull pożizzjoni li fiha jaf jieqaf l-element.
- 2.8. Intervalli ta' skala fuq l-ewwel element għandhom ikunu fil-forma 1×10^n , 2×10^n jew 5×10^n units awtorizzati ta' volum.
- 2.9. Għajr għall-element li jikkorrispondi għall-kapaċità massima tal-mekkaniżmu indikattiv, il-valur ta' dawra waħda ta' l-element għandha tkun fil-forma 10^n units awtorizzati, meta l-iskala gradwata fuq din il-unit tkun tidher għal kollox.

- 2.10. Meta element ikun magħmul minn skala fissa tonda u werrej li jdur, id-direzzjoni tar-rotazzjoni ta' dan il-werrej għandha tkun favur l-arloġġ.
- 2.11. Fuq mekkaniżmu indikattiv li għandu hafna elementi, kull dawra tal-parti li tiċċaqlaq ta' l-elementi li l-gradwazzjoni tagħhom tidher għal kollox għandha tikkorrispondi għall-valur ta' l-intervall ta' l-iskala ta' l-element li jkun imiss.
- 2.12. Fuq mekkaniżmu indikatur b'bosta elementi, l-indikazzjoni ta' element b'moviment mhux kontinwu, għajr l-ewwel element, għandu jersaq 'il quddiem b'figura wahda waqt li l-element ta' qabel għandu jiċċaqlaq mhux aktar minn wiehed f'għaxra tad-dawra tiegħu. Dan il-moviment 'il quddiem għandu jieqaf meta l-element ta' qabel jindika zero.
- 2.13. Meta mekkaniżmu indikatur ikollu bosta elementi u meta l-keffa ta' l-iskala tat-tieni element u l-elementi sussegwenti biss ikun jidher fit-twieqi, il-moviment ta' l-aħħar elementi għandu jkun mhux kontinwu. Il-moviment ta' l-ewwel element jista' jkun jew kontinwu jew mhux kontinwu.
- 2.14. Jekk l-indikazzjoni tinghata b'figuri f'linja u jekk il-moviment ta' l-ewwel element ikun mhux kontinwu, l-immakar ta' wiehed jew aktar miż-żerijiet fissi lejn il-lemin ta' dan l-element huwa permissibbli.
- 2.15. Meta l-ewwel element ikollu jidher biss prozjon mill-iskala tiegħu f'tieqa u jkollu moviment kontinwu, jista' jirriżulta f'ambigwiżità fil-qari li għandu jkun eliminat safejn huwa possibbli. Għal dan l-għan, u sabiex ikun jista' jsir qari permezz interpolazzjoni, it-tieqa rilevanti għandu jkollha, parallel għall-moviment ta' l-iskala, dimensjoni ta' mhux anqas minn 1.75 darba d-distanza bejn il-linji fiċ-ċentru ta' żewġ marki ta' gradwazzjoni nnumerati konsekuttivament, b'tali mod li mill-inqas żewġ marki ta' gradwazzjoni li wahda minnhom ikollha figura, ikunu dejjem jidhru. It-tieqa tista' tkun assimetrika relattiva mal-marka tad-datum.
- 2.16. Fuq skali li għandhom marki ta' gradwazzjoni, il-marki għandhom ikollhom l-istess h-xuna, kostanti matul il-marka, li ma għandhiex tkun aktar minn kwart tad-distanza bejn il-linji taċ-ċentru ta' żewġ marki konsekuttivi.
Għandha ssir distinzjoni bejn marki li jikkorrispondu għal 1×10^n , 2×10^n jew 5×10^n units awtorizzati biss mid-differenza fit-tul tagħhom.
- 2.17. Id-distanza attwali jew apparenti bejn l-assi ta' żewġ marki ta' gradwazzjoni konsekuttivi ma għandhiex tkun inqas minn 2 millimetri.
- 2.18. L-gholi attwali jew apparenti tal-figuri ma għandux ikun anqas minn 4 millimetri.

3. Tagħmir ta' kalibrari

- 3.1. Il-meters għandhom jinkorporaw tagħmir ta' kalibrar li jista' jvarja r-relazzjoni bejn il-volumi indikati u attwali ta' likwidu għaddej mill-meter.
- 3.2. Meta dan it-tagħmir ibiddel din ir-relazzjoni b'mod mhux kontinwu, iż-żidiet konsekuttivi ta' din ir-relazzjoni ma għandhom qatt ikunu differenti b'akar minn 0.7002.
- 3.3. Regolament permezz ta' arranġament sekondarju (*bypass*) fuq il-meter huwa projbit.

4. Kondizzjonijiet speċjali li jikkonċernaw il-forniment minimu

- 4.1. Il-forniment minimu għandu jkun tant li kull wiehed mill-valuri li gejjin ma għandhomx ikunu aktar mill-iżball massimu permissibbli għal dan il-forniment kif speċifikat fil-punti 2 u 3 tal-Kapitolu II:
 1. il-volum li jikkorrispondi għal moviment ta' 2 millimetri ta' l-iskala ta' l-ewwel element tal-mekkanizmu indikatur u għal wiehed f'hamsa tal-valur ta' l-intervall ta' l-iskala, meta l-ewwel element ikollu moviment kontinwu;
 2. il-volum li jikkorrispondi għal żewġ movimenti konsekuttivi tal-figuri meta l-ewwel element ikollu moviment mhux kontinwu;
 3. l-iżball li, taht kondizzjonijiet ta' thaddim normali, huwa kkawżat minn laxq jew żlieq fid-*drive* bejn it-tagħmir ta' tikjil u l-ewwel element tal-mekkanizmu indikatur;
 4. darbtejn il-varjazzjoni perjodika.
- 4.2. Fid-determinazzjoni ta' dan il-forniment minimu, għandu jinghata kas ukoll, fejn mehtieg, ta' l-effett tal-komponenti addizzjonali fuq it-tagħmir ta' tikjil, b'mod konformi mal-htigiet mistqarra fid-direttiva li tikkonċerna dan it-tagħmir.
- 4.3. Il-forniment minimu għandu jkun fil-forma 1×10^n , 2×10^n jew 5×10^n units awtorizzati, n ikun numru shih pożittiv jew negattiv, jew zero.

5. Rati ta' ċirkolazzjoni massimi u minimi

- 5.1. Ir-rati ta' ċirkolazzjoni massimi u minimi huma speċifikati fiċ-ċertifikat ta' l-approvazzjoni skond ir-riżultati miksubin waqt l-eżami. Il-meter għandu jkun kapaċi jaħdem għal perjodu definit speċifikat fiċ-ċertifikat ta' approvazzjoni, f'bejn wiehed u iehor ir-rata ta' ċirkolazzjoni tiegħu mingħajr ma juri xi bidla li wiehed jinduna biha malajr fil-kwalitajiet ta' tikjil tiegħu.

- 5.2. Il-proporzjon bejn ir-rati ta' ċirkolazzjoni massimi u minimi għandhom ikunu ugwali għal mill-inqas 10 għall-*meters* in generali u għall-5 għall-gassijiet illikwidifikati.

6. Effett tan-natura tal-likwidu, ta' temperatura u ta' pressjoni

- 6.1. Iċ-ċertifikat ta' approvazzjoni ta' *meter* għandu jispeċifika l-likwidu jew il-likwidi li għalihom huwa maħsub il-*meter*, il-limiti tat-temperaturi għal-likwidu li għandhom jiġu mkejla fejn dawn il-limiti jkunu taht $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ jew aktar minn $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$, kif ukoll il-pressjoni massima tax-xogħol.
- 6.2. L-eżaminazzjoni mwettqa għall-għan li jiġi approvat mudell ta' *meter* għandha turi li l-varjazzjonijiet fl-iżball minhabba varjazzjonijiet massimi fil-karatteristiċi tal-likwidi, għall-pressjoni u t-temperatura tal-likwidu, fi hdan il-limiti li għandhom jiġu speċifikati fiċ-ċertifikat ta' approvazzjoni, ma għandhomx ikunu aktar, għal kull wieħed minn dawn il-fatturi, minn nofs il-valuri mistqarra fil-punti 1, 2 u 3 tal-Kapitolu II.

7. Żbalji massimi permissibbli fuq *meter* waħdu

- 7.1. Meta l-verifika tal-bidu ta' sistema ta' tikjil tkun preċeduta minn eżaminazzjoni metroloġika tal-*meter* waħdu, fi hdan it-tifsira ta' l-Artikolu 3, l-iżbalji massimi permissibbli fil-hin ta' din l-eżaminazzjoni huma ugwali għal nofs l-iżbalji massimi permissibbli speċifikati fil-punti 1, 2 u 3 tal-Kapitolu II iżda mhux anqas minn 0.73% tal-kwantità mkejla, jekk il-likwidu użat ikun l-istess li għalih huwa maħsub il-*meter*.
- 7.2. Iżda, jekk il-precizjoni tat-tikjil ma tkunx suffiċjenti sabiex tippermetti l-applikazzjoni ta' din il-htiega, iċ-ċertifikat ta' l-approvazzjoni jista' jżid l-iżbalji massimi permissibbli, fil-limiti ta' dawk speċifikati fil-punti 1, 2 u 3 tal-Kapitolu II.
- 7.3. Barra minn hekk, iċ-ċertifikat ta' approvazzjoni jista' jnaqqas u/jew iwarja l-iżbalji massimi permissibbli fejn il-verifika li hemm referenza għaliha hawn fuq ssir jew b'wieħed biss mil-likwidi li għalihom hemm provdut jew b'likwidu differenti.

Fl-ahhar każ (li jfisser meta l-likwidu użat fil-verifika huwa differenti minn dak li għalih huwa maħsub il-*meter*), iċ-ċertifikat ta' l-approvazzjoni jista' jispeċifika r-rati ta' ċirkolazzjoni waqt l-ittestjar frati għajr minn dawk li jinsabu bejn ir-rati ta' ċirkolazzjoni minimi u massimi.

8. Tifsir

- 8.1. Kull *meter* għandu jkollu fuqu, b'mod li jinqara u li ma tithassarx, jew fuq l-arloġġ tal-mekkanizmu indikatur jew fuq pjanta speċjali, l-informazzjoni li ġejja:
- (a) is-simbolu ta' l-approvazzjoni tad-disinn tal-KEE
 - (b) il-marka ta' identifikazzjoni jew l-isem tal-manifattur
 - (ċ) id-deskrizzjoni tal-manifattur, jekk hemm
 - (d) in-numru tas-serje tal-*meter* u s-sena ta' manifattura
 - (e) il-volum ċikliku
 - (f) ir-rati taċ-ċirkolazzjoni massimi u minimi
 - (g) il-pressjoni massima tax-xogħol.
 - (h) il-medda tat-temperatura fejn il-likwidu jista' jitkejjel ftemperatura taht $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ jew 'il fuq minn $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$
 - (i) in-natura tal-likwidu jew tal-likwidi li għandhom jitkejlu u l-limiti tal-viskożità, ċinematika jew dinamika, fejn indikazzjoni waħidha tan-natura tal-likwidu mhijiex biżżejjed sabiex tiddetermina l-viskożità tiegħu.
- 8.2. Il-punti li ġejjin għandhom ikunu mmarkati b'mod li jidher fuq l-arloġġ tal-mekkanizmu indikattiv:
- (a) il-*unit* li fih huma espressi l-volumi mkejla jew is-simbolu għal dan il-*unit*,
 - (b) il-forniment minimu.
- 8.3. Fejn hemm possibbiltà ta' ambigwiżità, id-direzzjoni tal-moviment tal-likwidu għandha tkun indikata bi vleggja fuq il-kisi tal-*meter*.
- 8.4. Fuq *meters* li jkejlu likwidi tajbin għax-xorb u li jistgħu jiżżarmaw, in-numru tas-serje jew l-ahhar tliet figuri ta' dan in-numru għandhom jiġu rripetuti fuq il-partijiet li l-bidla tagħhom tista' taffettwa t-tikjil tar-riżultati.
- 8.5. Il-mekkanizmu indikattiv jista' jkollu fuqu deskrizzjoni speċjali u numru ta' identifikazzjoni.

9. Tqeghid ta' sigilli u marki ta' verifika

- 9.1. It-tagħmir ta' sigill għandu jipprevjeni aċċess lill-partijiet li jistgħu jbiddu l-kalibrar u, iż-żarmar, anke parzjalment, tal-meter fejn dan iż-żarmar ma jkunx awtorizzat fiċ-ċertifikat ta' approvazzjoni (*meters* li jkejlu likwidi tajbin għax-xorb u li jistgħu jiżżarmaw).
- 9.2. Għandu jkun ipprovdut lok sod fuq parti essenzjali, li jkun jidher minghajr il-bżonn li jiżżarma, fuq it-tagħmir ta' tikjil, fuq il-mekkanizmu indikatur jew fuq il-kisi tagħhom għall-applikazzjoni tal-marka ta' verifika tal-KEE.
- 9.3. Iċ-ċertifikat ta' approvazzjoni jista' jehtieg lokazzjoni għall-applikazzjoni ta' timbru fuq komponenti li jistgħu jigu mibdula b'wiehed ma' iehor ta' *meters* li jistgħu jiżżarmaw, maġenb in-numru tas-serje li hemm referenza għalih fil-punt 8.4 f'dan il-Kapitolu.

KAPITOLU II

ŻBALJI MASSIMI PERMISSIBBLI FUQ SISTEMI TA' TIKJIL

1. Fejn *meter* ikun inkorporat f'sistema ta' tikjil, l-iżbalji massimi permissibbli, f'eċċess jew f'nuqqas, fil-verifika tal-bidu ta' din is-sistema, taht il-kondizzjonijiet normali tax-xogħol u fi hdan il-limiti tax-xogħol speċifikati fiċ-ċertifikat ta' approvazzjoni, huma stabbiliti permezz tat-tabella li ġejja, f'termini tal-kwantitajiet imkejla:

Kwantitajiet imkejla	Żbalji massimi permissibbli
Minn 0.02 sa 0.1 litri	2 ml
Minn 0.1 sa 0.2 litri	2% tal-kwantità mkejla
Minn 0.2 sa 0.4 litri	4 ml
Minn 0.4 sa 1 litru	1% tal-kwantità imkejla
Minn 1 sa 2 litri	10 ml
2 litri jew aktar	0.5% tal-kwantità mkejla

2. Izda, l-iżball minimu permissibbli fuq il-forniment massimu huwa d-doppju tal-valur stabbilit fil-punt 1 tal-Kapitolu II u, tkun xi tkun il-kwantità mkejla, l-iżball massimu permissibbli ma huwa qatt inqas minn dak permess għall-forniment minimu.
3. Minhabba diffikultajiet li jinsabu fil-facilitajiet tat-test, l-iżbalji massimi permissibbli huma d-doppju ta' dawk mogħtija fil-punti 1 u 2 tal-Kapitolu II fejn dawn huma applikabbli għat-tagħmir ta' tikjil għall-gassijiet likwidi jew likwidi oħra mkejla f'temperatura taht l- -10 °C jew 'il fuq minn $+50$ °C, kif ukoll għal tagħmir li għalih ir-rata ta' ċirkolazzjoni minima mhijjex aktar minn litru fis-siegħa.
4. Jekk, fil-verifika tal-bidu, l-iżbalji huma kollha ta' l-istess sens, mill-inqas wiehed fosthom ma għandhux jaqbez il-limiti stabbiliti fil-punt 7.1 tal-Kapitolu I.